

Meslek Seçimine Doğru Ziraat ve Orman Bilimleri

Tarım ürünleri gelişmiş ülkeler için de, gelişmekte olan ülkeler için de temel bir gereksinim. Dünyadaki hızlı nüfus artışı bu gereksinimi kuşkusuz daha da artıracak. Tarımın bu alanda eğitim almış araştırmacı ziraat mühendislerinin yönlendirdiği şekilde yapılması sonucu bu alanda olumlu gelişmelerin gözleneceği bir gerçek. Ormanlık ise, aslında yanlış olarak daha çok maddi gelir kaynağı yönüyle değerlendirildiğinden üzerinde durulması gereken bir konu. Her iki alanda yapılan çalışmalar kirliliğe neden olduğu gibi, aynı zamanda bu kirlilikten olumsuz yönde etkileniyor. Bu da, ziraat ve orman bilimleri kapsamında değerlendirilen mesleklerin doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi doğrultusunda düzenlenmesini zorunlu kılıyor.

ÜLKEMİZİN iklimsel ve coğrafi özellikleri, çok çeşitli bitki ve hayvana ev sahipliği yapmasını olanaklı kılar. Ayrıca kaliteli ürün elde edilebildiğinden ülkemiz, tarım için önemli olan iyi bir altyapıya sahiptir.

Cumhuriyetin ilk yıllarından beri, özellikle ekonomiye olan katkısı nedeniyle, tarıma önem verilmiş ve bu alandaki çalışmalar desteklenmiştir. Ülkemizde tarımla uğraşanların nüfusunun

%40'ını oluşturması, bu desteği gerekli kılan önemli bir unsurdur. Böylesine büyük orandaki iş gücünün teknolojiyle desteklenmesi kuşkusuz büyük önem taşıyor.

Ziraat Mühendisleri Odası başkanı Mahir Gürbüz, teknolojinin tarıma aktarılmasının, ziraat mühendislerinin tarım alanında etkin olmasıyla sağlanacağı inancında. Böylece, kaynaklar en iyi şekilde kullanılabilir; verimli, etkin bir tarım sektörü oluşacak.

Dünya, 2000'li yıllarda aç kalma tehlikesine karşı bitkisel ve hayvansal kaynakları daha iyi değerlendirmeye yöneliyor. Bunun vazgeçilmez bir sonucu olarak da tarım alanında hızlı bir teknolojik gelişim gözleniyor. Teknolojik gelişmeleri tarımda uygulayacak olan çiftçinin bu gelişmelerden haberdar olması ancak bunların çiftçiye iletilmesi ve benimsetilmesiyle olanaklı. Bu görev, tarım konusunda öğrenim görmüş olan ziraat mühendislerindedir. Ziraat mühendisleri tarla bitkileri bölümü mezunundan tarım makineleri mezununa, tarım ekonomistinden bitki korumacısına kadar, bir ekip olarak tarım, çevre, işgücü, sermaye, bitki ve hayvan unsurlarını bütün olarak değerlendirirler. Bitki ve hayvan ıslahı, yetiştirme teknikleri ile değerlendirilmesi konusunda görev yaparlar. Uygulama, çevresel unsurlar da göz önünde bulundurularak yapılır ve çiftçinin de uygulamaya katılması sağlanır. Yetiştirilen

hendisinin biyolojiden kimyaya, jeolojiden botaniğe ve hatta ekonomiye kadar birçok alanda bilgi sahibi olması gerekir. Bu nedenle ziraat fakülteleri temel ziraat bilgilerinin ardından bitki koruma, zooteknisi, gıda gibi uzmanlık dallarında da eğitim veriyor. Son zamanlarda çevre ile ilgili dersler de programa dahil edilmiş. Ziraat fakültesinin bahçe bitkileri, tarımsal yapılar ve sulama gibi bölümlerinden mezun olanlar ziraat mühendisi diploması alıyorlar;

diplomalarında uzmanlık alanları belirtiliyor. Cemal Taluğ, ziraat mühendisi ünvanı verildiğine göre bu alanlarda verilen eğitimin öncelikle iyi bir ziraat mühendisi yetiştirmeye yönelik olması gerektiği görüşünde. Mahir Gürbüz de bu konudaki görüşlerini şöyle ifade ediyor: "Ziraat fakültelerinde çok sayıda bölümün bulunması sorunlar yaratıyor. Üstelik bugünkü sistemde çeşitli bölümlerden mezun olanlardan kendi uzmanlık alanlarında yararlanılmıyor. Bir zootekniste verilen eğitim bitkilerden çok, hayvanların yetiştirilmesine yönelik olduğuna göre bu kişilerin çiftçiye ne yetiştirmeleri ya da nasıl yetiştirmeleri konusunda yol göstermesini istemek yanlış olduğu halde, bir zooteknisi mezunu, daha çok bitkisel tarımın yapıldığı bir yerde görev alabiliyor. Bu türden aksamaların önlenmesi için bir ziraat mühendisine temel tarım dallarında lisans eğitimi verildikten sonra, uzmanlaşmanın lisansüstü eğitim düzeyinde olması gerektiği inancındayım". Ziraat fakültelerinde gereksiz yere bu kadar

bölüm açıldığı görüşünü savunanların yanısıra, uzmanlaşmanın kaçınılmaz olduğunu düşünenler de var. Bu tartışmalar sürerken bu bölümlere alınan öğrenci sayısı her geçen gün artıyor. 1983 yılında 12 ziraat fakültesi varken, bugün bu sayı 16'ya çıkmış ve henüz öğrenci almamış olmakla birlikte 6 ziraat fakültesi daha açılmıştır. Fakülte sayısının 22'ye çıkarılması ziraat mühendisi sayısında da daha hızlı bir artı-

şa neden olacaktır. Mahir Gürbüz oda kayıtlarına göre ülkemizde 32 bin kadar ziraat mühendisi bulunduğunu vurguluyor. 1992-1993 dönemi rakamlarıyla ziraat fakültelerinin çeşitli bölümlerinde eğitim gören ziraat mühendisi adayı sayısı ise 21545. Bu verilerden hareketle önümüzdeki birkaç yıl içinde ziraat mühendisi sayısının bugünkünün yaklaşık iki katı olacağı söylenebilir. Üstelik bir araştırmaya göre üniversitelerin olanakları da kısıtlı. Bugün eğitim veren 16 ziraat fakültesinden 11'i laboratuvar açısından yetersiz. Yine bu 16 fakülteden 5'inde araştırma, uygulama ve üretim çiftliği, bulunmuyor bile. Bu durum, eğitimin kalitesi hakkında da insanı düşünmeye zorluyor. Cemal Taluğ, 16 fakülte ve bu fakültelerde bulunan sayıları 4-12 arasında değişen bölümlerle bugün bile ziraat mühendisi olmak isteyenlere 150 kadar seçenek sunulduğunu belirtiyor. Bu da meslek açısından bir başka tehlike kaynağı: Ziraat mühendisliği bir seçim olmaktan çok, üniversite mezunu olmak isteyenleri barındıran bir meslek olma durumuna düşüyor. TÜBİTAK Tarım Araştırma Grubu Yürütme Komitesi Sekreteri Ferhan Hatipoğlu, ziraat fakül-

bitki ya da hayvandan gıda ve gıda dışı ürünler elde edilmesi de çalışma alanının kapsamındadır. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğretim üyesi Cemal Taluğ, tarımsal faaliyetlerin doğa koşullarından etkilendiğini, risk ve belirsizliklerin fazla olduğunu söylüyor. Örneğin, az miktarda yağmur yağarsa ya da don olayı gerçekleşirse üretim planlandığı gibi uygulanamaz. Tüm bunları başarabilmek için ziraat mü-

telerindeki öğrencilerin çoğunun istemeyerek kayıt yaptıklarını gözlemiş. Mahir Gürbüz de yaptıkları bir araştırmanın sonuçlarını vererek bunu destekliyor. "Ziraat fakültelerini tarım eğitimi almak için seçenlerin oranı %20 iken üniversiteye giriş sınavında açıkta kalmamak için seçenlerin ki %28 dolayında."

Meslekte önemli bir sorun daha yaşıyor. Mahir Gürbüz, bugün 32 bin meslek üyesinden yalnızca 14 bininin ziraat mühendisi olarak çalıştığını söylüyor. Yani meslek üyelerinin, yarısından fazlası ya başka işlerle uğraşüyor ya da işsiz. Ferhan Hatipoğlu durumu kamu sektörünün ziraat mühendisine doymasına bağlıyor. Ne yazık ki, şimdiye kadar ziraat mühendislerinin üniversitede kariyer dışında, mesleklerini uygulayabilecekleri tek yer kamu sektörü olarak gösteriliyor. Bu duruma rağmen, ziraat mühendisi yetiştirilmeye devam ediliyor. Peki, ne olacak bu meslek üyelerinin hali? Cemal Taluğ, bunun bir geçiş dönemi olduğuna inanıyor ve şöyle devam ediyor: "Türkiye'de tarımın özellikle pazara dayalı üretim yönünde gelişmesine bağlı olarak bilgi gereksinimi arta-

cak ve ziraat mühendisine olan gereksinimde de artış gözlenecek". Mahir Gürbüz, bu sorunun çözülmesi için tarımın ne tür mühendis talebi olduğunun araştırılması gerektiğini söylüyor. Ferhan Hatipoğlu'na göre de tarıma dayalı bir özel sektör oluşacak ve fakülteler de bu sektöre

uygun mühendis yetiştirmek için kolları sıvayacak. Her üç görüş de bugün yaşadığı sorunlara rağmen mesleğin gelecek vaat eden bir meslek olduğunu gösteriyor. Ziraat mühendisleri bugün yalnızca kamu sektöründe görev alırken, kaynakları etkin şekilde kullanan, verimli, katmadegeri yüksek yeni bir tarım sektörünün oluşmasıyla daha etkin görevler alacaklar.

Bu gelişim, ziraat fakültelerinin memur-mühendis yerine girişimci-mühendis yetiştirmelerini; dahası mesleği isteyerek yapacak ve bu mesleğe uygun özelliklere sahip kişilerin ziraat mühendisi olmasını gerektiriyor. Ziraat mühendisi İsmail Sarısaçlı, bu mesleğin üretime yönelik bir meslek olduğunu, daha iyisini üretebilmek için araştırma ve gözlemin önemli olduğunu ifade ediyor. İsmail Sarısaçlı'nın mesleği için söyledikleri şöyle: "Bizler canlılarla uğraşıyoruz. Çalışmalarımız büyük oranda açık havada. Doğa ile içiçelik doğa sevgisini gerektiriyor. Yeri geldiğinde tarlada dizimize kadar çamura batırız, yeri geldiğinde yazın güneş altında ter dökeriz. Kimi zaman bütün günümüz hayvanların yanında geçer. Ayrıca yeni bir uy-

gulama konusunda ya da yanlış olan bir uygulamada çiftçiye uyarmamız, eğitmemiz ve her şeyden önemlisi ikna edebilmemiz gerekir". Son yıllardan buna bir örnek verecek olursak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP Projesi ile sulu tarıma geçişin sağlanmasında görev alan ziraat mühendisleri, yüzyıllardır kuru tarım yapılan bu bölgede çiftçiye yepyeni yöntemleri benimsetmek durumundadırlar. Bu amacı gerçekleştirecek olan da ikna yeteneğine sahip mesleki bilgileri yeterli

Kim, Ne Yapar?

Tarla bitkileri bölümü mezunu, tarla bitkilerinin yetiştirilmesi, türlerin geliştirilmesi, ürünlerin toplanarak korunması ve pazarlanması...

Bahçe bitkileri bölümü mezunu, bağ ve bahçelerde meyve ve sebze yetiştiriciliği, yeni türlerin geliştirilmesi, ürünlerin toplanarak korunması ve pazarlanması...

Toprak bölümünden mezun olanlar, toprak ve bitkinin yapı ve niteliklerinin incelenmesi, yüksek verimli kaliteli ürün elde edilmesi için gerekli niteliklerin toprağa kazandırılması...

Tarımsal yapılar ve sulama bölümü mezunu, tarım yapılan bölgelerin sulanması, veriminin artırılması ve erozyondan korunması...

Tarımsal mekanizasyon bölümü mezunu, tarım alanlarında kullanılacak en uygun makine ve enerji türünü saptayarak gerekli alet ve makinelerin tasarlanması, yapımı, kullanımı ve geliştirilmesi aşamalarının gerçekleştirilmesi...

Bitki koruma bölümü mezunu, bol ve kaliteli bitkisel ürün elde edebilmek için bitkilerin, hastalıklardan ve yabancı otlardan korunması...

Tarım ekonomisi bölümünden mezun olanlar, tarıma ayrılan alan, sermaye ve işgücünün en verimli şekilde kullanılması için gerekli planlamaların yapılması...

Gıda mühendisliği bölümü mezunları, hayvansal ve bitkisel gıda hammaddelerinin değerlendirilmesi, gıda kaynaklarının korunması, artıklarından yeni besin oluşturulması, hammaddelerden çok yönlü yararlanılması ve böylece sağlıklı gıda çeşitlerinin artırılması...

Süt teknolojisi bölümünden mezun olanlar, süt üretiminin artırılması, elde edilen sütün kalitesinin artırılması, süttten yapılan gıda hammaddelerinin üretimi, kalite kontrolü, saklanması ve pazarlanması...

Zootekni bölümü mezunları, ürünlerinden yararlanılan hayvanların üretimi, verimlerinin artırılması, bakımları, beslenmeleri ve değerlendirilmesi...

Su ürünleri bölümünden mezun olanlar, tatlısularda ya da tuzlu sularda yaşayan ve besin

olarak yararlanılabilecek hayvan ve bitkilerin yaşayışlarının incelenmesi, üreme ve av dönemlerinin belirlenmesi, bunların en ekonomik şekilde üretim ve pazarlanmasının planlanması, ürünlerin besin değerinin korunması için önlemler alınması...

Deri ve lif teknolojisi bölümü mezunları, deri, pamuk ve yünün işlenmesi için gerekli teknolojinin geliştirilmesi...

Peyzaj mimarlığı, doğal çevrenin bilinçli olarak insan için yararlı ve estetik özellikleri olan bir çevre halinde düzenlenmesi...

Orman mühendisleri, orman alanlarının saptanması, korunması, işletilmesi ve geliştirilmesi...

Orman endüstrisi mühendisleri, orman endüstrilerinin kurulması, idaresi, işletilmesi, işlenmiş orman ürünlerinin standartlaştırılması, kalite kontrolleri ve pazarlanması...

Tütün eksperleri ise, tütün bitkisinin yetiştirilmesinde tütünün içilecek hale gelinceye kadar geçirdiği aşamaların gerçekleştirilmesi ile görevlidir.

ziraat mühendisleridir. Mahir Gürbüz, bu mesleği bundan sonra seçenlerin kendi emekleriyle çalışmalarının ve kent yerine kırsal kesimde, büro yerine arazide mücadele vermeyi göze almalarının gerekli olduğunu vurguluyor. Ziraat Mühendisleri Odası'nın yaptığı araştırma da bugün ziraat fakültesine girenlerin %43'ünün ailesinin memur, %19.8'inin ise çiftçi olduğunu göstermiş. Bu 19.8'lik kesimin üretime yapacağı katkıların özellikle mesleğin şimdiki koşullarında önemli olacağı bir gerçek. Kamu sektöründe ziraat mühendisi kadroları da dolu olduğuna göre özel sektörün oluşumunda bu grubun payı olacağı da kabul edilebilir.

Ziraat fakültelerinde yer alan bazı bölümlerin son yıllarda isimleri değiştirilmiş. Ferhan Hatipoğlu, bunlardan Kültürteknik adıyla bilinen bölümün Tarımsal Yapılar ve Sulama, Gıda Bilimi ve Teknolojisi / Tarım Ürünleri Teknolojisi adıyla bilinen bölümün Gıda Mühendisliği şeklinde değiştirildiğini bildiriyor. Bu değişiklik Gıda Mühendisliği bölümlerinde yalnızca isimde kalmamış, eğitimde de gözlenmiştir. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü'nden Sedat

Velioglu, bölümlerinde verilen eğitimin mühendislik fakültelerine bağlı gıda mühendisliği bölümlerindekine benzer şekilde değiştirildiğini belirtiyor.

Çeşitli tartışmalara neden olan bir diğer bölüm ise peyzaj mimarlığı. Bu bölüm Ankara Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakülteleri'nde yer alırken, İstanbul Üniversitesi'nde Orman Fakültesi'nin bir bölümü olarak eğitim veriyor. Orman mühendisi Yücel Çağlar, bu durumu şöyle açıklıyor: "Peyzaj mimarı, doğal çevrenin düzenlenmesiyle ilgilendir. Bu kapsama parklardaki otlar, çiçekler de girer, ağaçlar da girer". İster ormancılık, ister tarım olsun, malzeme doğaya göre yapılan iş, bundan zevk alacağına göre yapılan iş, bundan zevk alacağına göre yapılan iş, düşününler için son derece güzeldir.

Orman Bilimleri

Orman fakültelerinde her türlü orman ve ormancılık hizmetinin üretimi, planlama, projelendirme ve uygulama çalışmalarını yürütecek orman mühendisleri ve orman endüstrisi mühendislerini yetiştirmeye yönelik eğitim verilir. Amaç, ormanları insanlara, zararlılara ve yangına karşı korumak; orman ürünlerinin üretilmesi, pazarlanması ile ağaçlandırma yönünde çalışmalar yapılması, yeni ormanlar yetiştirilmesidir. Ülkemiz için önemli bir sorun olan erozyonun önlenmesi, arazilerin ve

mer'aların iyileştirilmesi yine bu alanda yer alanların çalışma konularıdır. Yücel Çağlar, mesleğinin en güzel yönünü doğayla içiçe olmak şeklinde anlatıyor: "Orman bölge şeffaflığı yaptığım dönemlerde ormanı izleyebileceğim yüksek bir yere çıkar, zamanımı büyük ölçüde burada geçirirdim. Orman, çok çeşitli canlıya olağanüstü güzellikteki bir ilişki zenginliği ile ev sahipliği yapıyor. Bu özelliğini bilerek ve yaşayarak ormanı izlediğim için onu kucaklamak istediğim zamanlar olur." Yücel Çağlar, Orman Genel Müdürlüğü'nde istihdam edilen ormancılık teknik

personelin aynı zamanda yönetici olduğunu belirtiyor. Ormanın neresinden, ne zaman, hangi ağacın kesileceği; pazarlanmasının nasıl yapılacağı hep bu kişilerin gözetiminde gerçekleştiriliyor.

Orman fakültesi, önceleri yalnızca İstanbul Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde bulunurken, bugün bu sayı 8'e çıkarılmış. 1992-1993 döneminde toplam öğrenci sayısı 2040 olarak bildiriliyor. Önümüzdeki yıllarda artan fakülte sayısının bir sonucu olarak, orman fakültelerinden mezun olanların sayısında da artış gözleneceği söylenebilir. Bu durum, bu kişilere yeni çalışma alanları açılmaması halinde orman fakültesi mezunlarının bugün yaşadıkları sorunların artmasına neden olabilir.

Ziraat ve orman bilimleri de birçok meslek grubunun yaşadığı benzer sorunlarla karşı karşıya. Yücel Çağlar, yeni mezun olan bir kişinin mesleğini uygulamaya başladığında fakültede öğrendiklerinden çok daha farklı koşullarla karşılaştığını belirtiyor. Bugün mezunları işsizlik sorunu yaşasa da, ülkemizin bu mesleklerin gereksinimi azalmayacak. Mesleğin gereksinimi ise, mesleğini hakkıyla ve severek uygulayacak kişiler! Bu doğrultuda eğer kişinin üniversiteye girişte başlıca amaçlarından biri de meslek edinmekse, kişinin bu mesleği icra ederken maddi ve manevi doyum beklentisi içinde olması olağandır. O halde doğayı ve üretmeyi sevenler için ziraat mühendisliği ve ormancılık, beklentilerini karşılayabilecek meslekler olacaktır.

Didem Sanyel

Konu Danışmanı: Prof.Dr. Ferhan Hatipoğlu

Kaynaklar
Çağlar, Y. Ormancılık Teknik Personelinin İstihdamına İlişkin Sorunlar, Ankara, 1984.
OSYM. 1992-1993 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri, Ankara, 1993.
TMMOB. Ziraat Mühendisleri Odası, Türkiye Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi, Ankara, 1995.
OSYM. Üniversiteler Yükseköğretim Programları ve Meslekler Rehberi, Ankara, 1989.

Sahabettin Elçi

Yem Bitkileri ve Çayır Mer'a Derneği

Ülkemizin tarımı bugün geldiği noktaya durup dururken ulaşmamıştır. Tarımımızdaki gelişmelerde ziraat mühendislerimizin çok büyük payı vardır. Herkesin yakındığı birçok organizasyon bozukluğu, gereksiz formaliteler, yetersiz plan ve programlar yanında tekniğe gereken önemin verilmediği bir ortamda ve başarılı insanların sorumlulukları artırıldığı halde ödüllendirilmediği, hatta bazen daha başarısızların emrine verildiği koşullarda çalışarak ülke tarımına hizmet etmek ve ülke ekonomisinin önemli bir parçası olarak devam ettirmek Türk ziraat mühendislerinin değerini gösterecek en iyi kanıttır.

Tarımın gelişmesi, öncelikle problemin iyice belirlenmesine, daha sonra çözüm için gerekli araştırmaların dikkatle planlanıp yürütülmesine ve elde edilen araştırma sonuçlarının da zaman geçirmeden üreticiye ve diğer ilgililere ulaştırılmasına bağlıdır. Bu yöntem devamlılık göstermelidir. Ortaya çıkacak yeni sıkıntıların giderilmesi için durmadan çalışmak ve bu sorunları aşmak için araştırma yaparak elde edilen bulguları, sonuçları ilgililere götürmek onların da bu sonuçlara önem vererek hemen uygulamaları büyük değer taşımaktadır. Gözden uzak tutulmaması gereken bir nokta, bütün bu işlerin genel olarak doğal koşullar altında zaman kaybetmeden yapılmasıdır. İş zamanında yapılmıyorsa, artık daha sonra ya yapmak imkânı yoktur ya da beklenen verimi alamazsınız. Örneğin, sonbaharda yapılacak ekimi yaz ortasında yapamazsınız. Bugün yapılması gereken hasadı üç gün sonra yaparsanız, ne kadar ürün kaybedeceğinizi hesaplayamazsınız. Kuraklığın dozunu, soğukluğun şiddetini ve süresini, yağışın ne kadar, ne zaman geleceğini kesin olarak bilmek ve bu koşullara uyacak bir üretim planlamak kolay değildir ve ziraat mühendisi bu şartlar altında iş yapacaktır; bu uygulamaları yaparken başarısız olursa, hesap vermek durumunda kalır. Tarım, açık bir laboratuvardır.

Tarımımızda 1944-1994 yılları arasındaki tam yarım asırlık bir dönemin ülkemizin gelişmesine, ekonomisine ve sosyal hayatına övünülecek kazanımlar getirdiğini yadsınmamak gerekir.

Ancak, şunu da belirtmek durumundayız ki, bu elli yıl içinde yapılması mutlak gerekli olan işler yapılsaydı, ne ülke ekonomisi bugünkü durumda olur, ne bu ekonominin çok büyük yükünü taşıyan tarımla uğraşanlar böyle sıkıntılara düşer ve ne de binlerce ziraat mühendisi işsiz kalırdı.

Dünyanın en kaliteli ürünlerinin yetiştiği topraklarımızda bu ürünleri yetiştirecek insan gücü ve ziraat mühendisleri de varsa neden durum gerektiği kadar iyi değildir? Bunun açıklanmasında örnek olarak herkesin bildiği yoncayı vererek ayrıca burada hocalığının da bir anısını anlatayım:

Ben öğrencilerimin yem bitkilerini çok iyi tanımlarını isterdim. Bir öğrencime herhangi bir yem bitkisini gösterdiğim zaman bunları Türkçe ve Latince adlarıyla tanımlarını isterdim. Yem bitkilerini sırayla göstererek tanımalarını istediğim bir öğrencim yoncayı da tanıyamayınca ortak karıştı. Ona, "oğlum bunu ineğe bile göstersem tanırdı" demiştim.

Yonca ve birçok yem bitkileri Anadolu'dan dünyaya yayılmıştır. Literatüre göre Anadolu'da yonca tarımı bundan 3 bin yıl önce başlamıştır. Bugün dünyada yonca, yem bitkilerinin "kraliçesi" olarak bilinmektedir. Halbuki ben yoncağı yakından inceleyince onun tarımı, tarım toprağının gelişmesine çok faydası olduğunu gördüm. O zaman yoncağı yem bitkilerinin "imparatoriçesi" olarak adlandırmayı uygun gördüm. Ama üzülererek söyleyelim ki, İtalya gibi bir ülkede tarım yapılan toprakların beşte birinde yonca yetişirken, ülkemizde ellide birinde yonca yetiştiriyoruz. Kendi kendime soruyorum: İtalya'da tarımı planlayanlar acaba durup dururken mi yoncaya böyle önem veriyorlar? Biz, ülkemizde yonca tohum üretiminin en iyisini yapabilecek yonca soylarına sahibiz. Çevre koşullarımız da yonca tohumu yetiştirilmesi için uygundur. Dünyanın birçok ülkesinde yonca tohumunun değil yetiştirilmesi, olgunlaşması için bile gerekli koşullar yoktur. Ama biz, Amerika'dan hatta İran'dan döviz (dolar) vererek yonca tohumu satın alınız.

Elimizde ziraat mühendislerimiz var, en iyi tohum var, bilgi de var; biz ise, her yıl dışardan yonca tohumu alıyoruz. Üzüm, incir, zeytin, antep fıstığı, şeftali, kayısı, portakal, limon, mandalina, nar, fındık, çay, ayçiçeği, buğday, tütün, pek çok yem bitkisi ve daha birçok bitkilerin dünyada yetiştirilmesinin en üstünü bu topraklarda yetiştirecek ve bu ürünlerin modern yöntemlerle üretilmesi, ıslahı, pazarlanması gibi pek çok konularda çalışacak ziraat mühendisleri varken, kendi insanımızın bile gereksinimini karşılayamıyoruz. Sonra da tarım ülkesiyiz diyoruz. Dünya, son zamanlarda organik veya biyolojik tarıma yönelirken kalkıp hayvan gübresini tezек yapıp yakacaksınız; Dolar karşılığı dışarıdan suni gübre satın alacaksınız; bunun için de para bulamayacaksınız!

Tarım topraklarının amaç dışı kullanılması, bence ülkemizin bir numaralı sorunudur. Bütün dünya çok iyi bilmektedir ki, yakın bir gelecekte yeşil devrim, başka deyimle tarımsal üretim, dünya gündeminin başına geçecektir. Dünyada gelişmiş

ülke diye belirlenen ülkelerin hiçbirisinde tarımda, daha doğrusu topraktan faydalanmada, geri teknoloji uygulandığı söylenemez. Aksine, gelişmiş ülkeler modern tarım uygulamasında dünyadaki teknolojiden faydalanmada gereken çabayı göstermektedirler. Ülkemizde toprak özelliğine uygun olarak faydalanmada modern teknolojinin kullanılması bence kaçınılmazdır. Bunu yerine getirmek için ziraat mühendislerini zaman kaybetmeden planlı ve programlı bir şekilde görevlendirmek zorundayız.

Aynı görüş ile, ülkemizde geniş alanları kaplayan mer'alardan faydalanmada da bilimin gösterdiği yoldan gitmek; böylece, hayvanlarımıza en ucuz ve en değerli yemi sunmak ve topraklarımızı erozyondan korumak için büyük çaba harcamak zorundayız. Bugün çevrenin korunması diye gündeme getirilen ve başta toprak erozyonu olmak üzere toprağın her türlü kullanımı ile iç içe olan konularda 50 yıldan beri ben ve meslektaşlarım, ondan önce de bizi yetiştirenler çok şeyler söylediler, yazdılar, anlattılar. Ama bütün bunların bir lüks, bir fantazi gibi değerlendirildiğini çok büyük üzüntü ile görmekteyiz. Eğer, böyle olmasaydı, şimdi Türkiye'nin çölleşmesinden bahsetmezdik. Bugünkü, mer'a alanlarımız 1927-1994 yılları arasında %70 oranında azalmıştır. Zararın neresinden dönüle kârdır diyerek bütün bu konularda elimizdeki yetmiş insan gücünden, ziraat mühendislerimizden faydalanmalıyız. Bazılarına göre, sayılarının çokluğundan bahsedilen ziraat mühendisleri, bana göre yukarıda bir kısmını sayabildiğim konularda en verimli bir şekilde kullanılsalar bu sayı yetmez bile. Böyle kullanılırlarsa sonuçta ne olur biliyor musunuz? Tarım, ülkenin ekonomi darboğazını aşmada kendisinden beklenen yerine getirir ve çevre korunur, güzelleşir, ülkemiz çölleşmekten kurtulur... Böylece, memleketimizi çok yakından ilgilendiren her yıl gözümüzün önünde birçok insanın can ve mal kaybına sebep olan seller ve toprağın aşınıp taşınması kontrol altına alınır.

Evet, ülkenin ziraat sorunlarını bilenlere soralım, oturup çözüm yollarını gene bilenlerle beraber bulalım. Ziraat mühendislerini ülke tarımının yol göstericileri olarak çalıştıralım, ülkenin tarımındaki üstün kapasiteyi gün geçirmeden kullanalım. Ekonomimizi düzlüğe çıkarmak için bu sektörden en iyi şekilde faydalanalım.

Yoksa, sonra insana sorarlar: Bu un, bu şeker, bu yağ senin mi? Peki senin ise, neden hergün helva yapıp yemiyorsun.